

ارزیابی نظام عدالت کیفری ایران در رعایت حقوق

شهروندی در فرآیند تحقیقات مقدماتی

www.ketab.ir

سرشناسه	جعفری، راشین، ۱۳۶۸ -
عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	ارزیابی نظام عدالت کیفری ایران در رعایت حقوق شهروندی در فرآیند تحقیقات مقدماتی/ مولف راشین جعفری .
مشخصات نشر	تهران: سنجش و دانش، ۱۳۹۶ .
مشخصات ظاهری	۲۱۷ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۶۹-۰۷۴-۴
وضعیت فهرست‌ریزی	فنی
موضوع	دفاع (آیین دادرسی جزایی) -- ایران
موضوع	Defense (Criminal procedure) -- Iran
موضوع	آیین دادرسی جزایی -- ایران
موضوع	Criminal procedure -- Iran
موضوع	حقوق مدنی -- ایران
موضوع	Iran. Civil rights
رده بندی کنگره	۱۳۹۶/ج ۴۰۰/ک ۵۵۰/۳۴۵
رده بندی دیویی	۵۵۰۵/۳۴۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۷۱۴۰۰۰

ارزیابی نظام عدالت کیفری ایران در رعایت حقوق شهروندی در فرآیند تحقیقات مقدماتی

مؤلف:	راشین جعفری
ناشر:	انتشارات سنجش و دانش
تیراژ:	۵۰ نسخه
نوبت چاپ:	اول، ۱۳۹۰
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۶۹-۰۷۴-۴
قیمت:	۱۸۰۰۰ تومان

آدرس: خ دانشگاه - تقاطع روانمهر - ساختمان سنجش و دانش پ ۱۲۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می باشد.

فهرست مطالب

۱۱	فصل اول
۱۱	مبانی و مفاهیم نظری تحقیق
۱۲	بخش اول: حقوق شهروندی
۱۳	گفتار اول: تعاریف حقوق شهروندی
۱۷	گفتار دوم: مبانی نظری حقوق شهروندی
۱۹	گفتار سوم: مناسبات بین الملل حقوق شهروندی
۲۲	گفتار چهارم: مستندات قانونی حقوق شهروندی
۳۲	گفتار پنجم: حقوق شهروندی در قانون اساسی
۳۸	بخش دوم: فرآیند تحقیقات مقدماتی
۴۰	مبحث اول: کلیات تحقیقات مقدماتی
۴۳	گفتار دوم: ویژگی‌های تحقیقات مقدماتی
۴۶	گفتار سوم: مراجع انجام‌دهنده تحقیقات مقدماتی
۴۷	گفتار چهارم: شروع به تحقیقات مقدماتی
۴۹	گفتار پنجم: تضمینات حقوقی
۵۳	مبحث دوم: تضمینات قانونی و اساسی
۵۶	گفتار دوم: تضمینات مقرر در قانون اساسی ایران
۵۹	فصل دوم
۵۹	ارزیابی نظام عدالت کیفری ایران در رعایت حقوق متهم
۶۰	بخش اول: معیارها و تضمین‌های دادرسی عادلانه در مرحله تحقیقات مقدماتی
۶۳	گفتار اول: حق آزاد بودن
۷۰	گفتار دوم: حقوق اشخاص بازداشت شده
۷۶	گفتار سوم: آگاه ساختن متهم به زبانی که او درک می‌کند
۷۷	گفتار چهارم: حق متهم خارجی در ارتباط با سفارتخانه و یا کنسولگری مربوط
۷۸	گفتار پنجم: حق فرد بازداشت شده در برقراری ارتباط با دنیای خارج از بازداشت
۷۹	گفتار ششم: لزوم معقول بودن مدت بازداشت

- گفتار هفتم: شرایط بازداشت باید انسانی باشد..... ۸۳
- گفتار اول: اصل برائت..... ۸۵
- گفتار دوم: رعایت حریم خصوصی شهروندان..... ۸۷
- گفتار سوم: احترام به حیثیت شهروندان..... ۹۰
- گفتار چهارم: تحصیل دلایل و رعایت حقوق شهروندان..... ۹۱
- گفتار پنجم: برخورداری از تضمین‌های دفاعی..... ۹۳
- گفتار اول: حق تفهیم اتهام..... ۹۵
- گفتار دوم: حق سکوت..... ۹۸
- گفتار سوم: حق منع شکنجه و رفتارهای توهین‌آمیز..... ۹۹
- گفتار چهارم: حق منع اغفال شهروندان..... ۱۰۳
- گفتار اول: حق استفاده مشاور و خدمات حقوقی..... ۱۰۴
- گفتار دوم: حق سکوت متهم..... ۱۰۸
- گفتار سوم: لزوم ثبت دقیق بازجویی..... ۱۰۹
- گفتار چهارم: وجود یک مترجم در مرحله بازجویی..... ۱۱۰
- گفتار پنجم: لزوم رعایت فرض برائت در مرحله بازجویی..... ۱۱۰
- گفتار ششم: حاضر کردن فوری متهم نزد یک قاضی یا سر پلیس قضایی..... ۱۱۲
- گفتار هفتم: لزوم اعطای مهلت و امکانات مناسب برای تهیه ارائه دفاع..... ۱۱۴
- گفتار هشتم: لزوم وجود دستور مقام قضایی برای احضار و بازرسی اماکن..... ۱۱۴
- گفتار نهم: قرارهای تأمینی محدودکننده آزادی و پذیرش حق اعتراض متهم نسبت به آن‌ها..... ۱۱۵
- گفتار دهم: حق متهم بر جبران خسارات ناشی از اشتباهات قضایی در مرحله تحقیقات مقدماتی..... ۱۱۹
- بخش دوم: کارکرد دادسرا در مرحله تحقیقات مقدماتی در کاهش جمعیت کیفری..... ۱۱۹
- مبحث اول: موانع و محدودیت‌های دادسرا برای کاهش جمعیت کیفری..... ۱۲۱
- گفتار اول: تکلیف قاضی به صدور قرار تأمین پس از تفهیم اتهام طبق ماده ۱۲۲ ق.آ.د.ا.ک..... ۱۲۱
- گفتار دوم: عدم رعایت مفاد ماده ۱۲۴ ق.آ.د.ا.ک. در خصوص احضار و جلب..... ۱۲۲
- گفتار سوم: محدود بودن قرارهای جانشین بازداشت..... ۱۲۳
- مبحث سوم: ابتکارات و نوآوری‌های قانون آئین دادرسی کیفری..... ۱۳۲

۱۳۲	گفتار اول: تغییر در تعریف قانون آئین دادرسی کیفری و اصول حاکم بر آن
گفتار دوم:	لزوم رعایت حقوق مساوی طرفین پرونده و ضرورت رعایت حقوق اساسی، بشری و
۱۳۳	شهروندی مردم
۱۳۴	گفتار سوم: حق دفاع و حقوق متهم
۱۴۴	فصل سوم
۱۴۴	ارزیابی نظام عدالت کیفری ایران در رعایت حقوق شاکی
۱۴۵	مبحث اول: تبیین مفهوم شاکی
۱۴۵	گفتار اول: معنای حوی
۱۴۷	گفتار دوم: معنای اصطلاحی
۱۴۸	مبحث دوم: حمایت های قانونی از شاکی
۱۵۱	گفتار دوم: حمایت پزشکی
۱۵۴	گفتار سوم: حمایت عاطفی و روانی: علعه گم شده حمایت ها
۱۶۱	گفتار چهارم: حمایت شکلی (آیین دادرسی مداری)
۱۶۴	گفتار پنجم: حمایت اجتماعی
۱۶۷	مبحث سوم: حقوق شاکی در مرحله تحقیقات مقدماتی
۱۶۹	گفتار اول: حق دادخواهی در دادگاه علنی
۱۷۱	گفتار دوم: حق برخورداری از رسیدگی بی طرفانه
۱۷۳	گفتار سوم: حق رسیدگی بدون تأخیر ناروا
۱۷۵	گفتار چهارم: حقوق دفاعی شاکی
۱۸۱	گفتار پنجم: حقوق خاص شاکی
۱۹۳	گفتار پنجم: حقوق شاکی در قوانین موضوعه
۲۰۰	نتیجه گیری و پیشنهادها
۲۱۱	منابع و مأخذ

نظام کیفری ایران، به دلیل تفتیشی بودن تحقیقات مقدماتی، حقوق محدودی را برای متهم پیش بینی کرده است. حق اعتراض به برخی از قرارهای دادرسی و امکان حضور وکیل متهم در تحقیقات (بی آنکه حق مداخله در جریان تحقیق را داشته باشد) از جمله حقوق دفاعی محدودی بود که در قانون آیین دادرسی کیفری ۱۲۹۰ پذیرفته شده بود. با اینحال، این قانون تفکیک بین مقام تعقیب، تحقیق و رسیدگی را رعایت کرده و دادستان که امر تعقیب را بر عهده داشت مجاز به دخالت در امر تحقیق نبود. در اصلاحات سال ۱۳۵۲، با توجه به تراکم پرونده‌ها در شعبه‌های بازپرسی، تحقیقات مقدماتی در امور جنحه به دادستان واگذار شد. پس از انقلاب، (انور تشکری دادگاه‌های عمومی و انقلاب (۱۳۷۳) با هدف مراجعه مستقیم

به قاضی، این تفکیک را بطور کامل از بین برد و با واگذاری سه امر تعقیب، تحقیق و رسیدگی به دادرس واحد، محدودیت‌های جدیدی را برای متهم به وجود آورد.

قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری ۱۳۷۸ نیز در مرحله تحقیقات مقدماتی محدودیتهای تازه‌ای را برای حقوق و آزادی متهم پیش بینی کرده است که از جمله می‌توان به امکان جلوگیری از حضور وکیل در تحقیقات مقدماتی از سوی دادرس و افزایش موارد بازداشت اجباری اشاره کرد.

قانون اصلاح قانون تشکیل قانون دادگاههای عمومی و انقلاب ۱۳۸۱ با برگرداندن دادرسی و کوشش برای جدا کردن نهادهای تعقیب از تحقیق و رسیدگی کوشید که حقوق متهم را تا حدودی رعایت و مقدمه یک دادرسی منصفانه را فراهم کند. با اینحال، این قانون، امر

تحقیق در امور خارج از صلاحیت دادگاه کیفری استان را به دادستان و دادیار نیز واگذار کرده است.

همچنین این قانون با خارج کردن بازپرس از ردیف ضابطان دادگستری، یک گام به استقلال بازپرس و تفکیک مقام تعقیب از تحقیق نزدیک شد که جزء « الگوی جهانی دادرسی عادلانه » قانون آیین دادرسی کیفری ۱۳۹۲ با تأثیرپذیری از « جدایی ناپذیر استاد بین المللی حقوق بشر به ویژه میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی ۱۹۶۶ است.